SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2541

av Birte Sandberg (C)

Rätten till färdtjänst

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör lägga fram de författningsförslag som behövs för att innehållet från Trafikanalys rapport Tydligare kriterier för färdtjänsttillstånd – redovisning av regeringsuppdrag (2023:3) ska kunna implementeras snarast och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rätten till Färdtjänst är en självklar del i den svenska funktionshinderpolitiken. Antalet färdtjänsttillstånd har minskat sedan 1997 då färdtjänsten blev lag, trots att Sveriges befolkning ökar, med allt fler äldre. Ett samhälle som är tillgängligt för alla oavsett utmaningar borde vara en självklarhet.

Dock ser vi i flera delar av Sverige att antal färdtjänsttillstånd dragits in. Lagstiftningen bedöms av kommuner och regioner(vilka i vissa fall tar besluten på uppdrag av primärkommunen) som snårig och svårtolkad. Detta innebär att som underlagen och grunderna för avslagsbesluten riskerar att bli osäkra och helt beroende på vilken kommun man är bosatt i.

Över 800 tillstånd drogs in av styret i Region Skåne, som utför färdtjänst åt flertalet skånska kommuner, de gångna åren - vilket i hög utsträckning drabbade bla synskadade som haft färdtjänsttillstånd, varav flera i mer än 30 år. En del av dessa beslut har genom

domstolsbeslut återgått med positivt utfall till den enskilde. I grunden kan det dock konstateras att tillämpningen av lagstiftning och intentionerna i funktionshinderpolitiken frångås och att det är synnerligen angeläget att åtgärda detta.

Detta processande kostar både den drabbade mycket onödigt lidande och hos regioner, kommuner och rättsväsendet en stor mängd administration. I flera av media uppmärksammade fall, har synskadade skåningar fått säga upp sig från sitt jobb, för att man inte längre haft möjlighet att ta sig till sin arbetsplats.

Behovet av färdtjänst ska bedömas av hela resan från hemmet till målet, inte bara från busshållplats till busshållplats. I bedömningen ska avståndet till busshållplats, såväl som förmåga att orientera och förflytta sig, köpa biljetter, ta med sig lättare bagage, planera sin resa samt att kunna ta sig fram oberoende av väder.

Det är hög tid att regeringen återupprättar färdtjänsten. Regeringen bör snarast lägga fram författningsförslag som behövs för att innehållet i Trafikanalys rapport Tydligare kriterier för färdtjänsttillstånd - redovisning av regeringsuppdrag (2023:3) kan genomföras.

- Färdtjänstlagen behöver ändras så att bedömningen av en persons behov av färdtjänst görs på samma sätt i hela landet utifrån ett tydligt ”hela resan-perspektiv”
- Färdtjänsten ska utgå ifrån den enskilda individens behov att röra sig till arbete, studier och aktiviteter oberoende av om det innebär att man rör sig över kommun- och regiongränser
- Ledsagarservice behöver återupprättas genom att insatsen lyfts in som en avgiftsfri rättighet i en egen lagstiftning

Birte Sandberg (C)